

Öğretim üyeleri "Can Güvenliği Komisyonu", kurdu

1 MHP binasında toplantı halinde bulunan gözaltındaki 10 kişi kimdir?	2 Ölüm listelerinde yeralanların isimleri nelerdir?	3 Listede ismi bulunanların can güvenliği nasıl sağlanacak?	4 Binada ele geçen silahlar hangi eylemlerde kullanıldı?

Apaydın: Terörün odağı MHP'dir

Haber Merkezi — İstanbul Barosu Başkanı Orhan Apaydın, «Terörün odağı MHP'dir» derken, MHP İstanbul İl Merkezi'nin bulunduğu binada çok sayıda öğretim üyesine ilişkin dokümanın eleğemesi üzerine TÖMÜD ve TÖMAS'ın öğretim üyelerinin can güvenliği ile ilgili bir komisyon oluşturduğunu açıkladı. Politika muhabirleri ile görüşen öğretim üyeleri, «Listelerde kimin isimlerinin bulunduğu, ele geçirilen silahların hangi eylemlerde kullanıldıkları ve binada toplantı halinde yakalanıp gözaltına alınan 10 kişinin kimler olduğu» sorularına açıklık getirilmesini istedikler.

Ote yandan, İktisat Fakültesi öğretim üyelerinin de İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü kanalıyla Sıkıyönetim Komutanlığı'na başvurarak listelerdeki isimler hakkında bilgi isteyerek öğrenildi.

ODAK MHP'DİR
DISK'e bağlı Maden-İş Sendikası Genel Kurulu'nda İstanbul Barosu adına bir konuşma yapan Orhan Apaydın «Terörün kaynağı MHP'dir» dedi. Karamsarlık bututlarının ortadan kalkması bir dönemde toplanan ve işçi sınıfının en ileri kesimlerini bağrında toplayan Maden-İş Genel Kurulu'nun ilerlettiği umut verdiğini belirten Orhan Apaydın faşizan girişimlerin yoğunlaştığı dönemde işçi sınıfı önderi.

• İKTİSAT FAKÜLTESİ ÖĞRETİM ÜYELERİ, MHP İSTANBUL İL BİNASINDA BULUNAN LİSTELERDE ÖĞRETİM ÜYELERİNDEN KİMLERİN İSMİNİN BULUNDUĞUNU REKTÖRLÜK KANALIYLA, SIKIYÖNETİM KOMUTANLIĞINDAN SORACAK

• İSTANBUL BAROSU BAŞKANI APAYDIN, FAŞİST SALDIRILARA KARŞI İŞÇİ SINIFI ÖNCÜLÜĞÜNDE SAVAŞIMIN ŞART OLDUĞUNU SÖYLEDİ

İşçi sınıfının yiğit evladı A. Saydan öldü

Haber Merkezi — Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi Politik Büro Üyesi Ahmet Saydan yakalandığı ağır hastalıktan kurtulamadı. 13 Aralık 1979 günü dünyaya gözlerini yumdu. 1 Ağustos 1917'de dünyaya gelen Ahmet Saydan, İstanbul Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. Saydan, daha üniversite yıllarında işçi sınıfının savaşımı içinde aktif bir görev aldı. İşçi sınıfının gençlik örgütlenmesi içinde bu yıllarda görev alan Ahmet Saydan, 2. Dünya Savaşı sırasında, Hitlerlilere, gerillilere ve militarizme karşı yürütülen anti-faşist savaşta aktif bir rol oynadı. (Dev. Sa. 7. S. 8'de)

Sıkıyönetim 19 ilde iki ay daha uzatıldı

- Çok sayıda CHP'li parlamenterin katıldığı TBMM'deki oylamada Bağımsız Nurettin Yılmaz, Cengiz Şenses ve Şerafettin Elçi ile CHP'li İskan Azızoğlu red oyu kullandılar
- CHP Grubundaki görüşmede söz alan tüm konuşmacılar Sıkıyönetimin uzatılmasına karşı çıkarken, Ecevit, Sıkıyönetimi savundu
- CHP Grubunda 113 parlamenter uzatmaya "Evet", 59 parlamenter "Red", 6 parlamenter "Çekimser" oyu kullandı. 87 parlamenter oylamaya katılmadı

Ankara (Politika) — Sıkıyönetimin 19 ilde iki ay daha uzatılmasına ilişkin hükümet tekeresi TBMM'nin dünkü birleşik toplantısında görüşülerek kabul edildi. Oylamaya çok sayıda CHP'li parlamenter katılmadı. Bağımsız Nurettin Yılmaz, Cengiz Şenses ve Şerafettin Elçi ile CHP'li İskan Azızoğlu Sıkıyönetimin uzatılmasına karşı oy kullandılar.

Maden-İş Genel Kurulu ilk günden demokrasi platformuna dönüştü

- Türkler: "DISK'in birliğine hergünden çok gereksinim var"
- Ecevit adına konuşan Hikmet Çelikkaya: "DISK'in birliği çok önemlidir" dedi
- TSİP Genel Başkanı Ahmet Kacmaz: "Anti-faşist geniş cephenin oluşturulması acil gerektirir"
- TIP Genel Başkanı Behice Boran: "İşçi sınıfının en dövüşken kesimine partim adına başarılar dilerim"
- "UMSB enternasyonalist dayanışmanın sağlanması için gücünü seferber edecek"
- Nurettin Aydın ve Ertan Andaz DISK yöneticilerinin gelmemesini üzüntü ile karşıladıklarını belirterek "Maden-İş'siz DISK olmaz" dediler

• Maden-İş Genel Kurulu'nun açılış konuşmasını yapan Kemal Türkler, delegasyonun ve konukların tezahüratı ile karşılaştı.

İstanbul Narkotik Şube Müdürlüğü'ne atanacak polis eroinle yakalandı

Haber Merkezi — Demirel Hükümeti tarafından bir hafta sonra Narkotik Şube Müdürlüğü'ne atanacağı bildirilen Topkapı Sarayı Emniyet Koruma Müdürü Zahir Avcıbaşıoğlu, Ankara'da Emniyet Genel Müdürlüğü Merkez Narkotik Şube Müdürlüğü ekiplerince 825 milyon lira değerinde 13 kilo 170 gram eroinle yakalandı. Emniyet Müdürü Avcıbaşıoğlu'nun içinde yer aldığı sebekanın Mayfa ile ilişkisi içinde olduğu bildirildi.

Emniyet Müdürü Avcıbaşıoğlu'nun «taşınması» görevi yaptığı sebekanın bir yandan da İran'da Savak mensuplarına kadar uzandığı ortaya çıktı.

OLAY NASIL AÇIĞA ÇIKTI
Bazı ihbarları değerlendirilen Narkotik Şube ekipleri, 15 Aralık 1979 günü uluslararası üne sahip bir sebekanın geçtiği olan Nizamettin Kiliç'in evi ve işyeri çevresinde önlem aldılar. Nizamettin Kiliç'in yazhanesinden çıkan bir çiftin ellerindeki torbalar dikkat çekti. Bu kişiler, Emniyet Müdürü Zahir Avcıbaşıoğlu ile dostu olduğunu söyledikleri Ulviye Öküz adlı kişileri Avcıbaşıoğlu kendilerini «yakalayan» polislerle (Dev. Sa. 7. S. 1'de)

Beşiktaş katliamında yaralananlardan ikisinin TMMOB üyesi olduğu açıklandı
İstanbul (Politika) — 5 kişinin öldüğü Beşiktaş katliamında yaralananlardan biri olan Arif Güven ve Kenan Güney'in TMMOB üyesi oldukları bildirildi. Kenan Güney'in TMMOB'ye bağlı olan odasına merkez şube ve temsilcilikleri tarafından yapılan saldırıda «Olay sırasında ileri-geri hareket eden ve mühendislik üyeleri» de saldırının hedefi olmuşlardı» denildi. TMMOB'ye bağlı odaların ortak açıklamasında şu görüşlere yer verildi:

Aleviler okuduğu gerekçesiyle Yozgat'ta bir lise kapatıldı
Ankara (Politika) — Yozgat CHP Milletvekili Veli Zeren, alevilerin okuduğu gerekçesiyle bir lisenin kapatılmasını açıkladı. Zeren, okulların kapatılmasının bilime, kültüre, bilimsel insana karşı olan bu hükümetin bir uygulaması olduğunu ancak okutulmayan halk çocuklarının elbet bir gün bunların hesabını soracağını söyledi.

Zeren açıklamasında, hükümet değişikliği ile devletin bütün kademelerinde yapılan değişikliklerin, bazı işlemlerin hiçbir şekilde hoşgörü ile karşılanamayacağını belirterek örnek olarak Yozgat'ın Sorgun İlçesi Bahadın kasabasında geçen dönem açılan lisenin kapatılmasını gösterdi. Alevi öğrencilerin oturdukları bir kasaba olması nedeniyle lisenin kapatılması gerektiğini belirtti.

Faşist hareketin bilim adamlarını, tek tek kişileri katletmeye başladığı
Bu katliamlara son olarak da Beşiktaş katliamı eklendi. Beşiktaş Barosu Kiraathanesinin planlı bombalanmasında altı cana daha kıyan faşist terör inşaat mühendisi Arif Güven, Makina Mühendisi Kenan Güney'in de ağır yaralanmasına neden oldu.

Hedefsiz gibi görünen bu saldırıların hedefi artık halkın için çok açık. (Dev. Sa. 7. S. 8'de)

60 faşist Gümrük Bakanlığı'nı bastı

• Feriköy Lisesine yerleştirilen aleviler güvenlik kuvvetlerinin zorla ilisinden çıkarıldı

Feriköy halkı sokağa atılmak istenmelerine karşı direniyor

İstanbul (Politika) — Geçtiğimiz hafta faşist saldırılarının en şiddetli basması sonucu konutlarını yitiren ve Feriköy Lisesine yerleştirilen halk güvenlik kuvvetlerinin zorla ilisinden çıkarıldı. Boşaltma işlemleri sırasında 40 kişi yaralandı. (Dev. Sa. 7. S. 2'de)

Baskında 8 kişi yaralandı, 42 kişi gözaltında
Manisa CHP eski il Başkanı dükkanında öldürüldü

Ankara, (Politika) — Gümrük ve Tekel Bakanlığı dün saat 10.30 sıralarında dışarıdan gelen 50-60 kişilik faşist saldırısına uğradı. Salırdırda 8 kişinin yaralandığı bildirildi. Olaydan sonra sekiz bakanlık bekçisi 42 kişi gözaltına alındı.

Silahların da kullanıldığı saldırıda alümin, demir ve so palarla bakanlığın odalarına giren saldırganlar sandalyeleri kırıp, masaları devirdi, daktiloları yerlere attılar ve personeli saldırdılar. Olaylar sırasında bakan memurlardan bazıları öldü.

Olayın bakanlığa bağlı, ar (Dev. Sa. 7. S. 7'de)

Adana'da Hergün Gazetesi silah zoruyla satılıyor
Adana, (İST) — Saldırı ve gözaltına alınmaların yoğunlaştığı Adana'da, MHP'nin yayımladığı Hergün gazetesinin faşistler tarafından esnafa silah zoruyla satılmak istendiği bildirildi.

Özellikle Dörtöyl civarı ve İnönü Caddesi gibi demokratik (Dev. Sa. 7. S. 3'de)

ABD, «Yıldırım Orduları» için Ortadoğu'da üs aramaya başladı

- Hızlı müdahale birlikleri için Suudi Arabistan, Umman, Somali, Kenya, Mısır, İsrail ve Fas ile görüşmeler yapılıyor
- Rehinelere yargılanırsa ABD İran'a karşı askeri önlem alma tehdidinde bulundu
- İran'a ekonomik abluka için ABD BM'de temaslara başladı

Haber Merkezi — Amerika Birleşik Devletleri, Ortadoğu ve Afrika ülkelerine hızlı askeri müdahalelerde bulunmak amacıyla kullanılabilecek «Yıldırım Orduları» için Ortadoğu'da üs aramaya başladı. Özellikle İran devriminin etkisiyle harekete geçen ABD, çeşitli ülkelerdeki ileriye gelişmeleri emzekt amacıyla kuracağı üsler konusunda görüşme yapmak üzere, Pentagon'un Ortadoğu sorumlusu Robert Jim Murray başkanlığındaki bir delegasyonu Suudi Arabistan, Umman, Somali ve Kenya'da görüşmeler yapmakla görevlendirdi. Delegasyonun Suudi Arabistan'da (Dev. Sa. 7. S. 8'de)

BM, Rodezya'ya ambargoyu kaldıran ülkeleri kınadı

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, ABD ve İngiltere'nin Rodezya'ya ekonomik yaptırımları kaldırılmasını kınayarak, Yurtsever Cephe'yi Rodezya halkının tek yasal temsilcisi olduğunu hatırlattı.

Karar 18'ya karşı 107 oyla kabul edildi. Oylamaya 21 üye katılmadı.

Kararda BM Güvenlik Konseyi'nin, Güney Rodezya'ya yaptırım uygulanması

- "Üç aşamalı" plan özellikle Sovyetler Birliği'ni ve Küba'yı hedef alıyor
- Genel Kurul Yurtsever Cephe'nin Rodezya halkının tek yasal temsilcisi olduğunu açıkladı

ancak konseyin kararıyla geçersiz kılınabilir. Bu yoldaki tüm tek yanlı girişimler BM

nin 25 sayılı yasasını çiğne mektire denildi.

Kararda ayrıca, İrken Güney Afrika rejimi Rodezya'ya müdahalelerinden dolayı şiddetle kınandı ve Güney Afrika kuvvetleri ve paralı askerlerin bu topraklardan derhal çekilmesi istendi.

Öte yandan Kanada da Rodezya'ya ekonomik yaptırımları kaldırdı.

OPEC, gelişen ülkelere yardım fonunu artırdı

- PETROL TEKKELLERİ SATIŞ FİYATLARINA ŞİMDİDEN ZAM YAPTILAR

Karacas (AA) — Petrol İhracat Eden Ülkeler Örgütü OPEC gelişmekte olan ülkelere yardım fonunu 2 milyar 400 milyon dolardan 4 milyar dolara çıkardı.

Aynı oturumda OPEC'e üye 13 ülke, 1980'de uygulanacak petrol fiyatları konusunda yine bir anlaşmaya varamadı ve yeniden toplanmayı kararlaştırdı.

Konferansın başkanı Venezuelalı Humberto Calderon Bert, oturumun dostluk havası içinde geçtiğini açıkladı.

Dört gün önce bir varil petrolü 24 dolara çıkaran Saudi Arabistan'ın Petrol Bakanı Şeyh Ahmed Zeki Yamani'nin bu fiyatını, petrolün baş fiyatı olması konusunda ısrar ettiği bildirildi.

Libya Halk Cemahiriyesi de üç gün önce bir varil petrolü 30 dolara çıkartmıştı. Katar Petrol Bakanı Şeyh Abdül Aziz Bin Khalifa Al-Thani, ülkesinin yeni petrol fiyatını 27 dolar olarak açıkladı. Bakan, baş fiyatı büyük bir değişiklik olmadıkça takdirde bu fiyatın 1980 yılı sonuna kadar geçerli olacağını söyledi. Nijerya Ulusal Petrol Şirketi'nden sonra katılan bir yetkili ise üç ülke petrolüne uygun bir fiyat bulunacağını belirtti.

Öte yandan, OPEC'in petrole zam yapma olasılığına karşı, Amerikan petrol tekkelleri Exxon, Chevron ve Texaco, satılacak petrol fiyatına zam yaptılar. Geçen hafta da İngiliz Mobil tekkeli, satış fiyatlarına zam yaptı.

Angola Devlet Başkanı Santos Sovyetler Birliği'ni ziyaret etti

Diş Haberler Servisi — MPLA Emek Partisi Genel Sekreteri ve Angola Devlet Başkanı Dos Santos, resmi bir ziyaret için dün Sovyetler Birliği'ne gitti. Santos, Moskova'ya hareket etmeden önce Luanda havaalanında verdiği demeçte, Angola ile Sovyetler Birliği arasındaki dostça işbirliğinin, bu ziyarette daha da gelişeceğini söyledi.

Lima'da patronun kapattığı bir fabrikayı işçiler işleliyor

Diş Haberler Servisi — Peru'nun başkenti Lima'da dışık malzemeleri üreten Lolas Fabrikası'nın sahibi birden fabrikayı kapatınca işçiler fabrikayı ele geçirdiler. Fabrika iki yıl önce kapatıldığında işçiler durumu protesto ederek «ters grev» ilan ettiler ve ücretli sürdüler. Bu arada patron, Lolas Fabrikası'nda sadece eski makineleri bırakarak donanımı bir başka fabrikaya taşıdı.

Fas, Batı Sahra'daki gücünü 3 kalına çıkarıyor

Diş Haberler Servisi — Fas'ın Polisario Cephesi'ne karşı çıktığı saldırıları güçlendirmek için Batı Sahra'yı sevketmek için sayısını 7 binden 21 bine çıkaracağı açıklandı. Hala Batı Sahra'da bulunan Fas birliklerinin, ülkeyi baştan aşağı «tarama» işlemleri sürüyor ve Polisario Cephesi ile sık sık çatışmaların olduğu haber veriliyor.

Yabancı gazeteciler Kamboçya'yı geziyor

Diş Haberler Servisi — Kamboçya Haber Ajansı SPK, Uluslararası Gazeteciler Örgütü'nden bir delegasyon Kamboçya'yı ziyaret ettiklerini ve Pol Pot'un hapishaneye çevirdiği Tuolseng Lisesi'ni gezdiklerini bildirdi.

Yunanistan'da esnaf kiralara karşı direniş yapıyor

Diş HABERLER SERVİSİ — Yunanistan'ın Karkira kentinde dükkan kiralatmanın çok yüksek olmasını protesto eden esnaf bir gün için dükkanlarını kapattı. Dükkan sahiplerinin kiralara sık sık arttırdıklarını, buna uymayan esnaf dükkanlarını çıkardıklarını da belirtti. Karkira esnafı, yüzde yüze yakın bir katılımla direnişi gerçekleştirdi.

Amin, İran'a da ilişkilerin düzeltilmesi için çağrı yaptı

Diş Haberler Servisi — İran Pars Haberler Ajansı'nın bildirğine göre, Afganistan Devlet Başkanı Hafizullah Amin, iki ülke arasında ilişkilerin düzeltilmesi için İran'a çağrı yaptı.

Geçen yaz İran'ın dışı ilkerler, Afganistan devrimci hükümetine karşı çıkan karşivedrimcileri destekleyince, Afganistan ile İran arasındaki ilişkiler bozulmuştu.

Fars Ajansı'nın bildirdiğine göre, Hafizullah Amin bu çağrıyı Afganistan Harp Akademisi'ndeki diploma töreninde yaptı ve dostluk, anlayış içinde ilişkilerin normalleştirilmesi üzerine görüşmelerle hazır olduklarını söyledi.

Hatırlanacağı gibi Afganistan daha önce de Pakistan'la ilişkilerin düzeltilmesi için bir çağrıda bulunmuştu.

Carter'in danışmanı Brzezinski soğuk savaş planı hazırladı

Diş Haberler Servisi — ABD Başkanı Carter'in Güvenlik İşleri Danışmanı ve «Soğuk Savaş» İdeologları olan biri olarak tanınan Zbignev Brzezinski'nin soğuk savaş planı «Soğuk Savaş» adıyla bir soğuk savaş planı hazırladığı Amerikan basını tarafından açıklandı.

Bu konuya bir yazısında yer veren Washington Post gazetesinin yazarı Anderson, Sovyetler Birliği ve Küba ile ilişkiler konusunda değinerek bu konuda Brzezinski ile Vance arasındaki ayrışıklığı işaret ediyor. Anderson, Brzezinski'nin «soğuk savaş» planının dış politikaya çevrilmediğini muhafazeteye yol açtığını yazıyor.

Brzezinski'nin ABD yönetimine dünyanın şu veya bu bölgesinde durumu ağır laştıracak planlar kabul ettirmeye çalıştığına da şüpheleniliyor.

Sovyet Cumhuriyetleri seçim kampanyasında adaylar açıklandı

Diş Haberler Servisi — Sovyetler Birliği'nde 24 Şubat'ta yapılacak Sovyet Cumhuriyetleri Yüksek ve Yerel Sovyet seçimleri için dün adaylar belirlendi. Kampanyanın başlamasından bu yana geçen süre içinde, seçimleri yürütecek olan seçim komitelerinin oluşturulmuştu. Sovyetler Birliği'nde SBKP'nin yanı sıra sendikalar, gençlik ve kadın örgütleri gibi büyük kitle örgütlerinin aday gösterme yetkisi bulunuyor.

Dünyaturu

YUNANISTAN'da fiyatların alabildiğine yükselmesini kınayan ilk ve orta öğretim öğretmenleri 24 saatlik bir grev başlattılar. Öğretmenler, fiyat artışlarından olumsuz yönde etkilenmek için masalarına zam ve haftalık çalışma süresinin 5 güne indirilmesini istiyorlar.

ABD'de eğitim sisteminin yetersizliği nedeniyle 30 milyon yetişkin Amerikalı basit bir mektup metnini bile okuyamayacak veya iş dilekçesi yazamayacak durumda olduğu bildirildi.

İNGİLTERE'de halkın beşte birine, yani 11 milyon kişiye polis dairelerinde gözde hapsedildi.

İSRAİL'in İsgal altında tuttuğu Batı Şeria'da kuracağı üç yeni yerleşim bölgesi için 155 milyon lira harcayacak.

BM Şil'de işkenceleri kınadı

BM'nin onayladığı bir karar tasarısında Şil'de insan haklarının sürekli çiğnenmesi kınandı ve bundan duyulan kaygı dile getirildi. Karar tasarısında, Şil Hükümeti'nin işkencelere derhal son vermesi ve anayasal hakları tanıması istendi. Tasarı, BM uzmanlarının hazırladıkları raporlara dayanılarak hazırlandı.

MÜSLÜMAN Kardeşler Örgütü, Suriye'nin Hristiyan halkının yaşadığı kuzey bölgelerinde halkı, Noel ve yeni yıl için evlerini süslemelerini için uyardılar.

İNGİLTERE İrk ilişkileri Enstitüsü ülkede resmi kayıtlara geçen 1.5 milyon İstihlal yada 65'ini alyahların ve meclislerin oluşturduğuna açıkladı. Siyah deri rengi kız ve erkekler için iş bulması, aynı yaşta bayaşlardan üç kat daha zor.

FEDERAL Almanya Çalışma Bakanlığı'nın raporunda, işsiz sayısının sadece Kasım ayında 37 bin kişi arttığı bildirildi. Federal Almanya'da açık işsiz sayısı 800 bini buluyor.

BİRLEŞMİŞ Milletler'in Ortadoğu'daki barış güçlerinin komutanlığını yapan Finlandyalı Korgeneral Enslie Silasvuo'nun görevini bırakacağını bildirildi.

MISIR ve İsrail yetkililerinin «Filistin sorunu» görüşmek için dün tekrar toplandıkları bildirildi.

ZAPU GERİLLALARIYLA BİR GÖRÜŞME

- "GERİLLALAR ARABANIN NUMARASINI ÇOKTAN ALMIŞTIR. YALNIZ OLDUĞUNU VE SİLAHINIZ BULUNMADIGINI DA ÇOK İYİ BİLİYORLAR"
- "MUZOREWA SMITH'İN ELİ, CHIRAU AYAKLARI, SİTOLE İSE KULAKLARIDIR"

RODEZYA HALKININ TEK UMUDU YURTSEVER CEPHE

Rodezya sorununa bir çözüm bulunması amacıyla Londra'da bir görüşme sürdürüldü. ABD'nin sağladığı destekle İngiltere tarafından hazırlanan görüşmeler, net bir sonuca ulaşmadan, İngiltere tarafından yarida kesildi ve Zimbabwe Yurtsever Cephesi'ne bazı olumsuz koşullar dayatıldı. Rodezya'daki çıkarlarını koruma peşinde olan ABD ve İngiltere, Rodezya halkına karşı çeşitli dayatmalar yapıyor, çeşitli manevelara girişiyor. Birleşmiş Milletler'in, Rodezya halkının tek yasal temsilcisi olarak tanıdığı Zimbabwe Yurtsever Cephesi tüm güçlüklerle, baskılara karşın, ülkede siyah çoğunluğa dayalı bir rejim kurmak için savaşımından yılmayacağını açıkladı.

Bulgaristan BTA dergisi, Zimbabwe Yurtsever Cephesi'ne bağlı Zimbabwe Afrikalı Halkın Birliği (ZAPU) örgütünden gerillaların ile bir röportaj yayınladı. ZAPU gerillalarının savaşım koşullarını sergileyen bu iki bölüm- lük röportajı özetleyerek aktarıyoruz:

Çitamba köyü yakınlarında silahlı konvoyu geride bıraktım. Bir makinalı tüfeğe donatılmış arkadaşların yanı sıra, belki bir uyarı, belki de yalnızca beyazdan bayaş bir iyi yolculuk dileği olsun diye farları yakıp söndürdük. Gittikçe daralan kanyon yoldan kabileler için güvenli bir bölge olan batıya doğru yitirilen, sürdü- rüldü. 15.30'dan sonra yola devam etmemeleri için uyarılar bir yıl işare- tinin yanından geçtim. Saat 14.30'du.

Saat 17.00'ü biraz geç, günün batmasına bir saat kala, hedefim olan Bulavayonun güneyinde Ma tabekeland'daki Mangwende'nin «Azizi Anzelm» okuluna ulaştım. (Köyün ve okulun adı, bundan son rakı adlar için de olduğu gibi, uydurmadır.)

Okul Müdürü John Baby misa- firi odasında bana bir yer verdi. Karşılasmamızdan kısa bir süre önce ZANLA (Zimbabwe Halkının Ulusal Kuruluşu) — Robert Mugabe başkanlığındaki Zimbab- we Afrika Ulusal Birliği ZANU'nun askeri kolu gerillaların siyasetine gelmişler. Gerillalar Rodezya'nın güneyinden, daha çok kabileler için güvenli bölge olduğu yollar dan ilerleyerek gelmişler.

GERİLLALARIN HER YERDE GÖZÜ KULAKI VAR

Her siyah öğretmeninden 20 Rodezya doları vergi alıyorduk ve kadınlara kızların kumanya ha- zırlamaları istedikten sonra «çocuk lar» (gerillalar), okulun 400 öğrencisini salona toplayarak sayımları- nı anlatmışlar. Tutumları dost- ça ve Baby'nin deyimleriyle efendice- limiş. Saffarına katılan «Azizi An- zelm» okulunun eski öğretmenleri- den selam getirmişler ve Baby'yı, ZANLA'nın amacının «kutsal okul lara kapatmak olmadığına inandır- mışlar. Sonra, olup biteni güvenlik kuvvetlerine sabah 8.30'dan önce bildirirsek kendisini öldüreceklerini söyleyerek kararlılıkla kaybolmuş- lar.

Baby her şeyi, kendisine söy- lendiği gibi yapmış. Sabah okul kuvvetleri dört kamyonla gelmiş- ler ve birleşik «temizleme» hareka- tına girişmişler. Ama sonuçsuz kal- mış. Operasyonu yöneten beyaz sa- bay öğretmenleri yeniden okul salo- nuna toplamış ve bir saat boyunca «çocuklara karşı propaganda çekmiş. «Rus komünizmi mi istiyorsunuz?»

Öğretmenler subayın önünde gerçek duygularını açığa vurma- mışlar. Yalnızca, dğman kral or- dularının sık sık saldırıldığı sınır bölgelerinde yaşayan halkların boş bakışları gibi, öyle boş gözle bak- mışlar.

• Zimbabwe Yurtsever Cephesi liderleri, ırkçı ordulardan ele geçirdikleri silah- ları sergiliyor.

Zimbabwe Yurtsever Cephesi' ne bağlı ZAPU örgütünden li- deri Joshua Nkomo.

sef parmaklarını kütleterek. — Ba- bamı öldürdüler mi gördümek istiyorsunuz? John babam hakkında bir şey söylemedi mi? Uzun yıllar komiser yardımcısı olarak çalıştım. Kasten öldürülen babamın komiseri de onun sefiydi. Babam çocuklara yar- dım eden birçok gençlin tutuklan- masından sorumluydu. Bunlardan ikisi idam edildi. Geçen yıl Salis- bury'de bir hapishanede asıldılar. Bizim bölgede babama büyük kin duyuyorlardı.

Daha sonra John ve Josef Baby'nin kızkardeşleri Helen Dal- vinga'yı ziyaret ettim. Ufak tefek, hareketli, eylem ve yönetime enerjili- yle dolu bir kadın. Zengin bir Af- rikalı tüccara aile Mangwende köy dükkânını işletiyor. Helen, babası- nın ölümü hakkında hiç duraksamadan konuşuyor:

— Öldümü haketti mi. Köyü hıyranların vaze etmedi. Uyarma- yı denedik, ama inatçıydı. ZAPU'ya karşı bir görüşme vardı ve o- nu yataktan çıkardılar... (ZAPU, Zimbabwe Halkının Devrimci Örgütü, Joshua Nkomo başkanlığın- daki Zimbabwe Afrikalı Halkın Bir- liği ZAPU'nun askeri koludur.)

— Öldürdüler ve böylece dışarda bırakmamızı söylediler. «Hükümet gelin de gömsün. Salisbury'den Smith gelin de gömsün onu, de- diler. Babam iki gün orada öylece kaldı.

— Demek «çocuklara» görsün- mekt istiyorsunuz, diye devam etti ayağı bir gülmüşemeyle.

— Evet.

— Peki, sizin için ne diyelim? Biliyor musunuz, beyaz gazetecileri sevmeyiz.

Helen'in geceleri gerillalarla teması geçtiğini, dükkana gündüzleri para ödeyen askerlerin gecele- ri ise para ödemeyen gerillaların geldiğini biliyordum.

Helen'in, rejim, «güvenlik kuv- vetlerini» sevmesini de biliyordum. Kendi evinde çocuğunu dü- şürecek denli gaddarca dövülen ve öldürülen iki pavyi kurtulan bir ka- dın için bunların tan Smith'in mi, yoksa papaz Abel Masorewa'nın mı emrinde oldukları hiç fark etmiyordum. Bu olay, beyaz işçilerin ve aileleri- nin kadınlara yakındı ki bir maden köyünde gerillaların seri eylemler düzenlemesinden sonra olmuş. He- len, saldırılara katılmakla suçlan- mışlardı (bana karşı pek hak- sizce) birisiymiş. Olayı şöyle anla- tıyor:

— Çığlıklar atıyordum, ama kimse yardıma gelmedi. Çünkü bu, askerlerin insanları kurşuna diz- meleri için buldukları basit bir ne- den. Çünkü, her 72 saatte 100 siyah insan, korkunç işkenceler sonucu ölüyor.

Bretsi gün Josef'in evine çağ- rıldım. Burada ilk kez, bir emekil

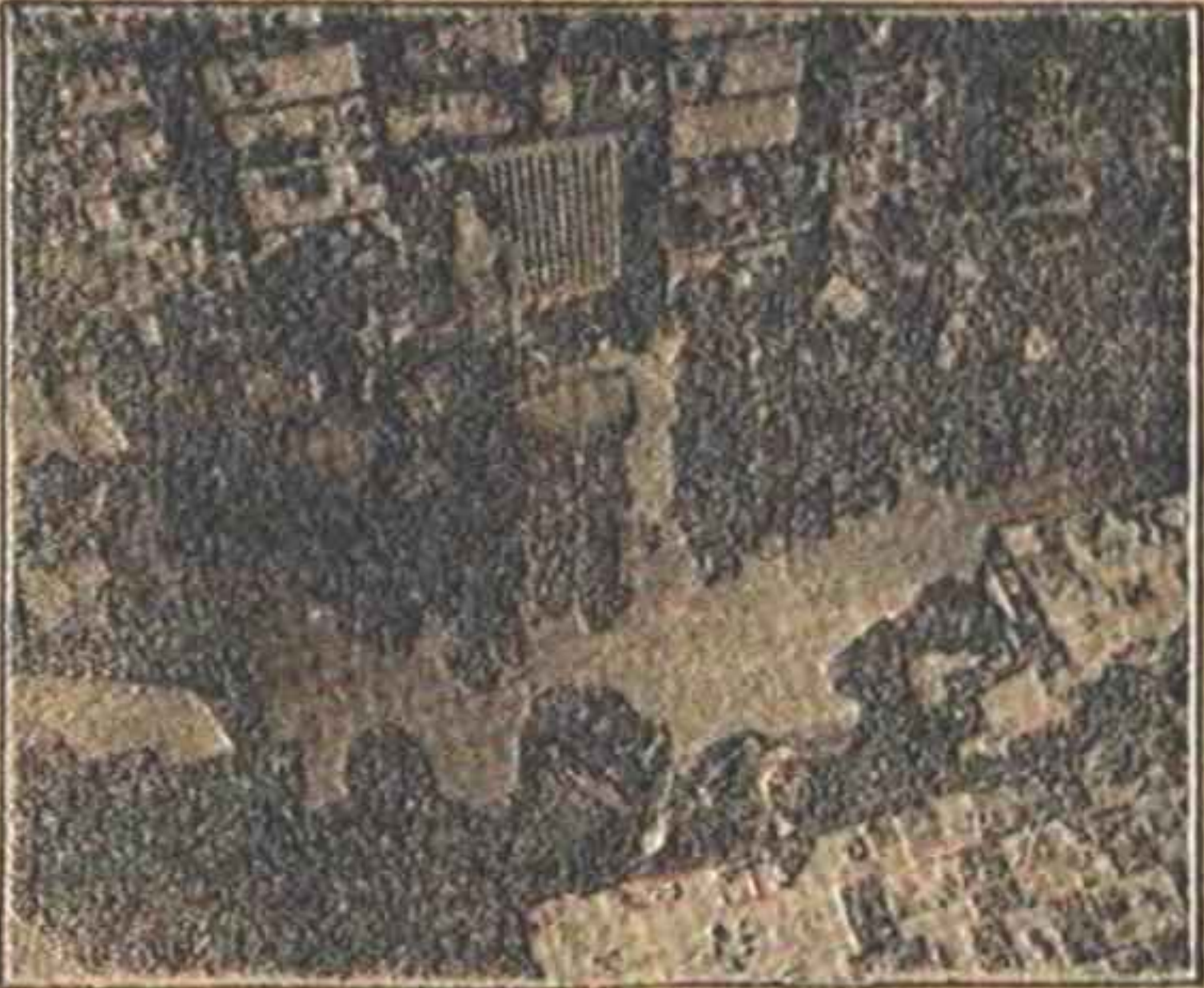
(YARIN: GERİLLALARLA GÖRÜŞÜYÖRÜZ)

SANAT•EDEBİYAT•KÜLTÜR

Bulgaristan yazarları, parti örgütlerinin 50. yıldönümünü kutladı

Bulgaristan Yazarlar Birliği, Bulgaristan Komünist Partisi'nin kuruluşunun 50. yıldönümü olan 18 Aralık 1979 gününde büyük bir coşkuyla kutladı. Bu amaçla düzenlenen toplantıda, Merkez Komitesi I. Sekreteri Todor Jivkov da önemli bir konuşma yaptı. Jivkov, konuşmasında, Bulgaristan Yazarlar Birliği'nin gerek ilerici yazarları faşizme karşı savaşıma yönetmedeki, gerekse sosyalizm kuruculuğuna seferber etmedeki büyük rolüne ve çok değerli katkılarını dile getirdi. Sosyalist toplumda edebiyatın rolüne ve sorunlarına da değinen Jivkov, «... Komünist ve komünistlerin yeteneğinin ve yürekliğinin, ilhamının ve çevreli çalışmasının simgesidir. Bunun için, yetenekleri bulup onlara yardım etmeliyiz. Biz, yaratıcı düşünen insan, gerçek komünistler olarak görevimizi böylece yerine getirmiş olacağız...» dedi.

● Bulgaristan'daki köy okuma yurtlarından biri.

Bulgaristan köylerindeki geniş boyutlu kültürel çalışmalar sürüyor

Bulgaristan'da, sosyalist devrimin etkisini izleyen yıllarda yoğun bir kültürel kalkınma seferberliği başlandı. Günümüzde Bulgaris-

tan köylüsü, gerçek bir kültürel kalkınma düzeyine ulaşmış bulunuyor. Öyle ki, bugün artık Bulgaristan köylüsünün tüm alanlardaki yaşamı köklü bir dönüşümüne uğradı. Bazı sayısal veriler köy kesimindeki kültürel kalkınmanın başarısını tartışmaya bir kesinlikle ortaya koyuyor. Bugün Bulgaristan köylerinde 3 bin 738 halk okuma yurdu var. Okuma yurtlarında 29 milyon cilt kitap bulunuyor. Her yıl, 1,5 milyon okura 22 milyon 621 bin 458 kitap dağıtılıyor.

Yılda 1 milyar 83 milyon basılan gazete ve dergilerin yüzde 26'sı köylerde okunuyor. Bulgaristan köylerinde kitap satış yerlerinin sayısı 630'u aşmış; 600 bin dolayında televizyon, 500 bin radyo ve 450 bin yerel radyo, yalnızca köy kesiminde yer alıyor. Köylerde kulanılan 3 bin 114 aşkın sinema, 28 milyon dolayında Bulgar köylüsü tarafından izleniyor, yine bu köylerde 99 sanat derneği, 412 sinema ve fotoğraf kulübü, 83 edebiyat derneği aktif olarak çalışıyor. 4 bin 500'in üzerinde köy amatör sanat topluluğu kurulmuş.

Amatör sanat, halk kültürü yıllarında büyük bir gelişme kaydedildi. Köy emekçilerinin katılımıyla oluşturulan koro ve dans toplulukları, dünyanın birçok ülkesinde temsil ediyor. Köy okuma yurtlarında 500 müzik, 271 dil ve 54 bale okulu ve rimli çalışmalar yürütüyor. 50 binin üstünde çocuk ve genç burularda eğitiliyor.

«Yalnız ekmele yaşam» yasası, bugün artık Bulgaristan köylüsünün yaşamında tümüyle yerini bulmuş. Sosyalist Bulgaristan koşullarında köylü, yalnızca kültürel değerler tükenen değil, fakat «kültürel değerler yaratın, sanatın ve edebiyatın gelişimini yakından izleyin ve ona kendi katkılarını verin, politik bilinci yükseltin, ilmi alanı geniş bir topluluk haline gelin».

Bir ülke iç savaşta nasıl sürüklenir?

(Yunanistan iç savaşı)

Yazan: Takis Adamos

“M” Harekatı başlıyor

— 3 —

Söylemeye gerek yok. Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin (EAM) amacı, Hitlerci faşistlerin, İngiliz emperyalistlerin ve Yunanistan oligarşisinin çıkarlarına ve amaçlarına ters düşmektir. Bu nedenle, bu güçler EAM'a karşı «çığırılmaz» bir çeli bağlama kurdular.

Ekim 1943 yılında, Orta Doğu İngiliz Komutanlığı, başlarında Donald Scott'un bulunduğu bir kişilik bir heyeti Atina'ya yolladı. Amaç, Hitlerci Almanlar ve Yunanistanlı işbirlikçilerle ilişki kurmak, EAM'a karşı bir eylem birliği platformu oluşturmak. Scott, ELAS-EAM güçlerine karşı kullanılacak faşist «Güvenlik Taburları»nın kurulması için yoğun çalışmalar yaptı.

Scott ve arkadaşları, işbirlikçi Ali na valisi Angelos Yeoratos'un aracılığıyla, Hitlerci Güneydoğu Avrupa Temsilcisi Herman Neubacher ile görüşmeler. Birçok Gestapo subayıyla toplantılar yaptılar. Yeoratos anılarında şöyle yazdı:

«Görüşmeler 23 gün sürdü. Her iki taraf sık sık merkezlerine danışmak gereğini duydu. Almanlar Genel Kurmay'dan, İngilizler ise Kraliyetden talimatlar aldılar.»

10 Kasım 1943'te Atina'da düzenlenen toplantıda, taraflar arasında bir «Antikomünist İşbirlikçi Anlaşması» imzalandı. Toplantıda Gestapo subayları, birçok faşist Yunan subayı ve İngilizlerin temsilcileri katıldı. Anlaşma metni, Almanca, İngilizce ve Yunanca dillerinde, üç nüsha olarak yapıldı. (Rogatos, «Ulusal Direnişin Tarihisi», s. 634).

“M” HAREKATI

«M» Harekatı, yani Yunanistan'a karşı işlenen emperyalist saldırıya nite hale 1 Ekim 1944'te başladı. İkinci Dünya Savaşıyla ilgili resmi İngiliz Tarihine göre «M» Harekatı EAM tarafından yapılacak alımlar bir darbeyle sonuçlanacak, Almanlar Atina'yı terk ettikleri gün, İngilizlerin Yunanistan'ın güneyine asker çıkarmasını öngörüyordu.

13 Ekim günü Atina'ya ilk İngiliz paraşütçüleri geldi. Bir gün önce ELAS'ın birlikleri Atina'yı Almanlardan kurtarmıştı. 18 Ekim'de, Yorgos Papandreou'nun başkanlığındaki hükümet yurtdışından Yunanistan'a döndü. Bu arada ELAS Almanları kovalarken, müttefik İngiliz birlikleri ülkenin bir çok stratejik noktasına yerleşti. İnşaatçı Almanlara karşı savaşmadıkları gibi, yer yer geri çekilmeyi kolaylaştırdı. Alman yazarı Walter Hanger «Hall Cephesi» kitabında bunları yazıyor:

● Kadın, erkek, ann, oğul, faşist işgale karşı eylem, omuz omuza savaştı.

kümes yurtdışından Yunanistan'a döndü. Bu arada ELAS Almanları kovalarken, müttefik İngiliz birlikleri ülkenin bir çok stratejik noktasına yerleşti. İnşaatçı Almanlara karşı savaşmadıkları gibi, yer yer geri çekilmeyi kolaylaştırdı. Alman yazarı Walter Hanger «Hall Cephesi» kitabında bunları yazıyor:

«Yunanistan'daki Alman birlikleri geri çekilirken, İngiliz birlikleri bir çok güçlük çıkarmadı. Özellikle Girit'te ve diğer adalardan çekilen Alman birlikleri, neredeyse İngiliz donanması tarafından korundu. İngilizlerin

bu tutumunu, Almanya'da, müttefiklerle anlaşılabilirliğini gündeme getirdi.»

YUNANISTAN'DAKİ DURUM

İngilizler Yunanistan'da öngörülen durumla karşılaşmadılar. EAM'ın safında örgütlenmiş halk, demokrasi için yavaş yavaş istiyordu.

«O günlerde EAM'ın 3 milyon üyesi vardı. 7 milyonluk Yunanistan'da çok iyi örgütlenmişti. Almanlar gittikten sonra, egemenliği ele almak, durumu denetlemek elbette onun hakkıydı. EAM'ın engelleyebileceği herhangi bir güç yok gibiydi...» (W. Mac Nal, «Yunanistan İktisadi», 1947, s. 111).

İngilizlerin bel bağladıkları Y. Papandreou hükümetinin tek güç kaynağı, içindeki EAM temsilcileriydi. ELAS ise gerici güçleri ezerek gücüydü. Burjuva anlamında, demokratik bir gelişme içinde bile, EAM tartışmasız iktidar olacaktı. Bu yüzden EAM'ın normal demokratik gelişmeyi durdurması için hiçbir neden yoktu. Halkın ezici çoğunluğu tarafından desteklenildiği, büyük bir güçle sahip olduğu bir dönemde, bir iç savaş istemesi düşünülemezdi. İç savaş amaçlayan gerici oligarşi ve onların İngiliz emelleri oldu. 7 Kasım 1944 Churchhill, Eden'e şunları yazıyordu:

«Y. Papandreou başkanlığındaki Kral hükümetini desteklemek için, İngiliz birliklerini kararsızlık göstermeden kullanmamız... «8-10 bin piyade takviyesiyle Atina ve Selanik'e, hükümet adına düzenli koruyabılırız. EAM'la savaşmak zorunda kalacağımızı inanıyorum. Zaman ve teminli iyi seçmek koşuluyla böyle bir savasın kazanamayız...» (Anılar, Cilt 6, s. 253).

Bu gelişmeler ışığında, İtalya'dan Yunanistan'a bir İngiliz tümeni gönderildi. Aralık 1944'te Yunanistan'daki İngiliz birliklerinin sayısı 60 bine yükseldi.

KANLI PAZAR: 3 ARALIK 1944

Yunanistan'daki İngiliz Kuvvetlerinin Başkomutanı General Scobie, 18 Kasım 1944'te, Atina'daki ELAS birliklerine, başkentli boşaltmaları için emir verdi. Bu arada çarpışma kaçınılmaz oldu. Geriye, yalnızca bir «nedem» bulmak gerekiyordu. Kisa bir süre sonra, İngilizler ve oligarşinin silahlı güçleri bir provokasyon düzenlediler.

3 Aralık 1944 Pazar günü, EAM, temel hak ve özgürlüğe saygı gösterilmesini talep eden bir toplantı düzenledi. Atina'dan meydanları yavaş yavaş yurtseverler doldu. Bu barışçıl gösteri dağılmak istemedi. Albay Orivas yönetimindeki faşist «X» örgütüne bağlı silahlı grupları kalabalığa ateş açtılar. Bu faşist saldırı 100'den çok kişinin ölümlüyle sonuçlandı. Saldırganlar, İngiliz ve Amerikan kurmay heyetlerinin kıldığı «King George Otel»in damından ve Krabın Savaşı'ndan ölmüş sağdı. Ertesi gün yapılan cenaze töreni sırasında faşistler, yeniden halka ateş açtı. General Scobie sıkıyönetim ilan etti. ELAS'ın iki gün içinde Atina'yı terk etmesini istedi. Aynı gece ELAS polis karakollarını bastı.

YARIN: Ulusal direniş hareketi neden yenildi

ARTURO UI ÜZERİNE

● Zeki Sarkis EKMEKÇİOĞLU

Atatürk Kültür Merkezi'nde B. Brecht'in «Arturo UI'nin Onlanırlı Tiranisi» adlı oyununu izledik. İzlenimin ilk gecesine katılmam çok yüksek olacaktı, bir hafta önce gışlere asılan, «Yer kalmamıştır» duyurusundan belli olmuştu. Pekli, burjuvazinin o kulak tırmalayan sesli oyunlarına artık «göstermelik olsun» diye gidenler bile bulunamazken, böylece oyunlara katılmam yüksek olmasa nereden ileri geliyor? Bu, bizlerin olduğu kadar işbirlikçi tekelci burjuvazinin de kafasında oluşan bir soru işaretidir. Öyle ki, egemen burjuvazinin bu aşamada sözkonusu oyunu engellemesi gerekiyordu. Nitekim, oyunun Ankara'da sahnelenmesi hatırlanarak geçtikleri. Egemen burjuvazi, oyunun halka gösterilmesini istemiyordu. Çünkü, halkın gerçekleri görmesinden korkuyordu. Ama, ilirlet gücünün tam zamanındaki tepkisi ve baskılarına üzerine, oyunun sahnelenmesi engellenmedi ve önce Ankara sayırlarına sunulan oyun, Türkiye koşullarında rekor denizilebilecek düzeyde bir izleyici kitledi.

Oyunun boyutlarına büyük bir ilgi göstermek neyle açıklanabilir? Acaba? Kuşkusuz bu, bir uyandırın, birliğin, ilerliyiğin ifadesi; barış ve savaşı-şömrüde bir dünyaya özlemim dile getiriliydi. Önemde oturan teatryel Ali abi, sağduyulu malbada emekçisi, solumdaki öğrenci ve işçisiyle, memurıyla, aydınıyla daha nicelet salonu hilkim

hilkim doldurmuşlardı. Bunlar, faşizmin o kan emici dillerini görmeye, karallığın, yobazlığın, vahşetin, katliamın ve yolunun sergilenmesini bir kez daha izlemeye, bunların ardından karanlık gücünü tanımaya ve onların nasıl bir çıkar birliği içinde olduklarını daha iyi anlamaya gelmişlerdi. Hepsi de, özetlen değerlerin nasıl yok edildiğini gördüler, tüm bunların ustalıkla sergilenmesini izlediler.

İzleyici, oyunun yaratıcısı olan Brecht'i daha yakından tanımak alanı buldu. Zaten çözümler onu tanıyordu. «Fazizmi doğuran kanın hild veriml olduğunu» vurgulayan oyun, izleyiciye çok şey anlatmış. Yaşam, bilim, doğaya, sevgiye, barışa, kışacısı iyi ve güzel olan her şeyi düşüman faşizmin loydunda başarıyla sergilenmiş oyun.

Bir kez daha yüreklerimiz konuşacak, bir kez daha göreceğiz gerçeği ve işte ancak o zaman, gerçekten toplumdan, hilkimden yana sanatın (işlevini duyuracağı izlenimde, Oyun daha sürcek, izlenecek yorumlanacak. Ama yaşam da sürüyor ve bizler, her geçen gün biraz daha bilene, biraz daha sanatın ve sanatının ne demek olduğunu anlıyoruz. Anlamak istemeyenlere anlatmak kolay. Yeter ki, çıkarsınlar gözlerinden o kap-kara banti.

Kendim yaşamayı beceremedikten sonra

— 23 —

O sabah sordun, bir avuç kor gibi kırımlı bir ceket açmıştı. Avdotoya, cloga savsın diye küçük kızına seslendi. Ufak tefek sayırdın... yeni açmış bir ceketten, bir-birine tuhaf bir şekilde girmiş havuçlardan, yeni bir çocuk gömleğinden, küçük mutlulukları çıkarmasını biliyordun.

Her zaman yaptığın gibi kızına sevinçle bağırırdın:

— Kötüde, gel bakal!
Fakat birdenbire sustu.
Küçük kızcağız koşarak geldi!
— Ne var anneçim? Ha anneçim?
Başın önüne eğilmiş olan anne susuyordu. «Etrafında boylam yok, sevinçim uydurma ve hayalimde, olay gibi bir ceket olsun yok». Kendini zorlayarak gülmüştü:
— Bak kızım, ne güzel ceket!
Bir gün Vasily, ceketinin düğmeleri cözülmesi ve papakası bir yana eğilmiş bir vaziyette, koşarak içeri geldi:
— Nastasya gelmedi mi?
— Hayır. Ne oluyor Vasya, ne var?
Vasily karsısına cevap vermedi:
— Gösterim ben o pla harif! Başkalarına ilirra etmesini öğrettim ben ona, diye minildindin.
Ve sonra ilirre etti:
— Nastasya gelirse onlara gültümlü söyle.
Ve meseleyi anlatmadan çıkıp gitti.

Avdotoya, olan biteni başkalarından öğrendi: MTS müdürü, Vasily'i, başkasının bazuk traktörüne çalışmaya mecbur etmiş. Vasily kabul etmemiş, çünkü bu traktörle sürmek zor, fakat uzun tartışmalardan sonra kabul etmek zorunda kalmış, çünkü vade bitirmiş, toprak sürülmeden kalıyormuş ve başka traktör yokmuş. Bölge agraonon, fena sürülmüş toprağı görünce, zotit tutmuş. Müdür, bütün sorumluluğu Vasily'e yükleyerek, sarhoş halde çalışmış iddia etmiş. Bu vaziyette Vasily'in mahkemeye verilme tehlikesi varmış.

Kocasının başına gelen felâket Avdotoya'yı heycanlandırdı ve aynı zamanda, Vasily'in, ağır anlarında onu değil de, başka bir kadını araması güdüsüne gitti.

Cok geçmeden Vasily'e Nastasya eve girildi.

Nastasya:
— Başlama öylet Heyecanlanma! Bütün şeref diplomatların toplu Doğruca Rayon Ka-

1 MAYIS KOLHOZU

Yazan:
Galina NIKOLAEVA

— 23 —

mileşti'ne, Trofim İvanov'a gideceğiz, diye emrediyordun.

Nastasya, ev sahibi gibi mîndir üzerine hareketle kendisine doğru çıktı ve Avdotoya'nın kocaasına kendi kocası gibi emretmeye başladı. Vasily ona ilirli bakışlarla baktı ve çocuk gibi soruyordu:

— «Zarya» kolhozundan gelen tebrik diplomasını da alayım mı Nastasya? Yoksa gereksiz mi?

Vasily, hiçbir zaman Avdotoya'ya bir şekilde konuşmamıştı. Nastasya derhal emir verdi:

— Ali Trofim İvanov'a, senin adına ben konuşacağım. O beni tanır ve söylediklerime inanacaktır. Hazır mısın?

— Şimdi. Ben o pla harifim.

— Başlama öyle canım! Ama barut hal...

Her şey yoluna girecek...

Nastasya kalbi ve Vasily'in yanından geçerken, elini onun saçlarından çekilince gıcırldı:

— Haydi bakalım barut... Gidiyor muyuz?

Nastasya'nın sert, emir ve biraz gırtlı yarı Avdotoya'ya olağanüstü güzel göründü. «Böyle kadının kocasını herkes kışkırır», diye düşünüyordu.

— Koihoz ahrından şimdî baş at yok, neyle gideceğiz Nastasya?

— Yaya gideriz! Nasıl olsa yolda bir tane yanına alan bulur.

Konusmaya başlamış olan her iki de, Avdotoya'yla vedalaşmayı unuttular.

Avdotoya, dışlarını çıkış arkalarından bakıyordu.

İçini yokan kışkırık değildi. Vasily'i de Nastasya'yı da iyi tanıyor ve her ikisine de inanıyordu. Hatta, kendisinin kocasına veremediği şeyleri, öyle cömertçe ve gösterişsizce veren bu kadına karşı minnet duyuyordu.

Bu, kışkırıkçıktan ve şüpheden daha ağır bir şeydi: Onu, kocasının böyle ağır bir anında kendisinin zayıf, aciz, beceriksiz oluşu ve kocasının, yardım için böyle bir anda başka, kendisine daha yakın bir kadını yanına almasını öngörüyordu.

Avdotoya, birkaç dakika süren bu zihari bütan hayali boyunca unuttu.

Sessiz, düşüncelerle dolu günler birbiri izlemeye başladı.

«Hayatımın yalın ne? Emegin, kuvvetim kime yansın? Yalnız kaynamaya ve bir ta-

rafa birkaç bin ruble daha fazla koymaya.

Bunlar beni sevinçlendiriyor, Vasily'i de. Ben onun neyim? Onun için ne yapabiliyorum? Her şey corba pişirmekten, voltajının yanına maza hazırlamaktan mı ibaret? Aptal Tosa bile, neredeyse böyle kadından kaçıyor.

Vasily, Tosa değil, ilirde sapması sağlıca olacak bir şey mi? Kobahat, bende değil mi? Üstelik de kendimi min özeyim, ncin dört duvar arasında yaşıyorum? Çocuklar için mi? Fakat onlar, için ben ne yapabiliyim? İsim gücüm bulamaya hazırlayıp çamaşırlarını yıkamak. Bunu her çocuk bakıcı yapabilir. Anolik kaygısı bu mu ki? Kendim yaşamayı beceremedikten sonra, nasıl olur da onlara hayatta yol gösterebilirim? Onlar da büyüdüklerinde, beni öldürüp, Vasily'i gibi ögöl, yardım, ciddi konuşmalar gerektirirde başkalarının yanına gidecekler. Bu bana reva. Ana, yalnız dedi, kadın ise yalnız olmalı. Ben kendi kendimi bu duruma soktum. Yoksa başka, şey yapacak yeteneğe değil miyim? Ben Malanya mıyım ki, böyle bir yazgıya boyun eğiyim?»

Kararı ağır ağır olgunlaşıyordu, fakat o derecede de sarsılmaz bir hal alıyordu.

Bir akşam, yemekten sonra, Avdotoya kendisinde çok görülmeyen bir kesinlikle:

— Vasya, dedi, kolhozda çalışmaya karar verdim.

Vasily ona hayretle baktı:

— Bu da nereden çıktı? Ya çocuk ne olacak?

— Çocuk yuvasına, veya annemin yanına birakırım. Başkaları nasıl yaparsa, ben de öyle yaparım.

— Senin çalışmana ne gerek var senki? Hem ne iş yapabilirsin? Domuzları mı besleyeceksin?

Kocasından, ilk defa olarak haksız ve ağır bir hakaret gördüğünü hissetti. Kendisinin en çok değer verdiği şeyleri kocası ezememişti. Hic düşünmemiş, onun en iyi günlerini, gururunu ve sevincini hesaba katmamıştı. Önce bu hakaret karşısında şaşkırdı:

— Ben... ben rayonda rapor okudum. En iyi zvanocu idim... Sen ise şimdiki...

Sasındaki hissedilen keşer ve gözyaşları karşısında Vasily, allak bulak oldu:

— Ne var dünyam? Ncin adlıyorsun?

(Devamı yarın)

TV PROGRAMI

19.00 HABERLER

19.05 ÇOCUK OYUNLARINDAN SEÇMELER

Peter ile Kurt adlı ünlü oyunculardan esinlenerek böyle uyarlanmış olan «ALI İLE KURT» adlı müzikli bir çocuk oyunu ekrana gelecek. Dünya Çocuk Edebiyatı Klasikleri arasında yer alan bu masal sevimli bir çocuk oyunu olmaktadır. Öte bir şey getirmiyor. Yine de izlenebilir.

19.30 BÜYÜK KOMPOZİTÖRLER

Programda, Debussy'nin hayatı ve eserleri konu ediliyor.

20.00 YAŞAYAN EDEBİYATÇILAR

Dizinin bugün yayınlanacak olan bölümünde, Mustafa Nihat Özön'ün yaşamı ve sanatı kişiliği özetleniyor. Mustafa Nihat Özön ile söyleşili, Gazeteci - Eleştirmen Doğan Hızlan, yapıyor.

TV'de sanatla oynayan sürenin kişiliği değünlürlere olumlu yanıtlanacak programlardan biri. Ancak gerek yayın saat, gerekse içeriği açısından yetersiz kalıyor. İzlenebilir programlardan biri.

20.25 BİZİM ÇOCUKLARIMIZ

Programın bu bölümünde, çocuğun bir ad ve vatandaşlık hakkına sahip olması vurgulanıyor.

20.30 HABERLER

21.15 SAZ ESERLERİ

21.20 KÖKLER

Sürekliliğin bugün yayınlanacak olan 10. bölümünde, Haroz Joe İngiltere'den döner. Oğulları büyümüş, onların idaresini ele almıştır. Yeni patron Harvey iyi bir insandır. Fakat bölgede bayaşlar zencileri hiç sevmemektedir. Bu arada Amerika ile savaşı çıkar.

Köklere şu anda TV'de yer alan dizilerden en ilginç ve izlenebilir olanı. Ancak dizil giderek tutucu boyutlar kazanıyor. Bir anlamda Amerikan burjuvazisinin günaht çıkartmasından öte bir şey veremeyen bu dizili dikkatle izlemekte yarar var.

22.10 DÜŞÜNCEYE SELAM

Programda, düşüncecin kitabı geçmesi, kitlelere ulaşması ve bu konuda çeşitli dönemlerde karşılaşılan engellerden söz edilerek, Galilei'nin yargılanması, Hitler rejiminin kitap yakıtıma olayına değiniliyor.

Ölkemizde düşünce özgürlüğünün üzerinde her türlü baskının süregeldiği gözönüne alınırsa böyle bir programı olumlu ilk aşamada karşılamak gerek. Ancak içi sinifların örgütlenme ve onun savaş yolunda düşünme özgürlüğünün bulunmadığı bir ortamda, bu program da bir anlamda kendini aldattırmadan öte bir şey değildir TRT için.

22.30 HABER - PROGRAM

23.30 HABERLER

